

# Вісник

**Національного юридичного університету  
імені Ярослава Мудрого**

**Серія: філософія, філософія права,  
політологія, соціологія**

*Збірник наукових праць*

Виходить щоквартально

Заснований у серпні 2009 р.

**№ 3 (58) 2023**

Харків  
«Право»  
2023

*Рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет вченою радою  
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого  
(протокол № 1 від 07.09.2023)*

**Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.** Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. пр. / редкол.: О. Г. Данильян (голова) та ін. – Харків : Право, 2023. – № 3 (58). – 210 с.

**Засновник** – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого (НЮУ ім. Ярослава Мудрого)

## РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

**О. Г. Данильян** – доктор філософських наук, професор (*голова редакційної колегії*), НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **М. П. Требін** – доктор філософських наук, професор (*заступник голови редакційної колегії*), НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **О. П. Дзьобань** – доктор філософських наук, професор (*заступник голови редакційної колегії*), НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **Ю. Ю. Каліновський** – доктор філософських наук, професор (*заступник голови редакційної колегії*), НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **члени редколегії за спеціальністю «Філософія»:** **О. С. Александрова** – доктор філософських наук, професор (Київський університет ім. Бориса Грінченка, Україна); **Дієго Феліпе Арбелаз-Кампілло** – доктор філософії, професор (Університет Амазонії, Колумбія); **Магда Джулісса Рохас-Багамон** – доктор філософії, доцент (Університет Сурколумбіани, Колумбія); **Алекс Веліз Бургос** – доктор філософії (Університет Лос-Лagos, Чилі); **Б. Б. Буяк** – доктор філософських наук, професор (Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, Україна); **Міліта Венаждинене** – доктор філософії, доцент (Університет Вітовта Великого, Литва); **Юліта Грябісайте** – доктор філософії, доцент (Університет Вітовта Великого, Литва); **В. І. Доданова** – доктор філософських наук, професор (Київський університет ім. Бориса Грінченка, Україна); **І. І. Коваленко** – кандидат філософських наук, доцент (*відповідальний секретар*), НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **С. В. Куцепал** – доктор філософських наук, професор (НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **Хуан Гільєрмо Мансілла-Сепульведа** – доктор філософії та літератури (Католицький університет Темуко, Чилі); **Б'ярн Мелкевік** – доктор права, професор (Університет Лавалю, Канада); **О. С. Поліщук** – доктор філософських наук, професор (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Україна); **Едуардо Р. Сагієр** – доктор філософії (незалежний дослідник, Аргентина); **Вілла Тамулісене** – доктор філософії, доцент (Вільнюський технічний університет ім. Гедімінаса, Литва); **О. М. Юркевич** – доктор філософських наук, професор (НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **члени редколегії за спеціальністю «Політологія»:** **Хорхе Ісус Вільямс Еспіноса** – доктор політичних наук, професор (Університет Сулі, Венесуела); **Джордан Ганс-Морзе** – доктор наук у галузі політології, доцент (Університет Нортвестерн, США); **Аркадіус Жуковський** – габілітований доктор у галузі політології (Інститут політичних наук, Вармінсько-Мазурський університет, Польща); **В. В. Кривошеїн** – доктор політичних наук, професор (Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара, Україна); **Г. М. Куц** – доктор політичних наук, професор (Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, Україна); **Ягіл Леві** – доктор наук у галузі політології, професор (Відкритий університет, Ізраїль); **Джейсон Ройс Ліндіс** – доктор наук у галузі політології, професор (Державний університет Сант Клауда, США); **Люціан Люстін** – доктор наук у галузі політології (Астонський університет, Велика Британія); **І. В. Мацишинна** – кандидат політичних наук, доцент (Донецький національний університет ім. Василя Стуса, Україна); **Т. Л. Нагорняк** – доктор політичних наук, професор (Донецький національний університет ім. Василя Стуса, Україна); **Рейбер Парра** – доктор суспільних наук, професор (Університет Сулі, Венесуела); **Ніколай Петро** – доктор наук у галузі політології, професор (Род-Айлендський університет, США); **І. О. Поліщук** – доктор політичних наук, професор (НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **С. Ю. Римаренко** – доктор політичних наук, професор (Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України); **О. І. Романюк** – доктор політичних наук, професор (Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна); **В. Ф. Смолянюк** – доктор політичних наук, професор (Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка, Україна); **Октавій Ф. Танрісієр** – доктор наук у галузі політології, професор (Близькосхідний технічний університет, Туреччина); **О. В. Шевчук** – доктор політичних наук, професор (Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, Україна); **Штефан де Шнігелейрс** – доктор наук у галузі політології, головний науковий співробітник (Гаазький центр стратегічних досліджень, Нідерланди); **члени редколегії за спеціальністю «Соціологія»:** **Е. А. Афонін** – доктор соціологічних наук, професор (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна); **Л. М. Герасіна** – доктор соціологічних наук, професор (НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **Ентоні Гарі Дворкін** – доктор наук у галузі соціології, професор (Університет Х'юстона, США); **Г. П. Клімова** – доктор філософських наук, професор (НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **Маріанна Ключко** – доктор наук у галузі соціології, професор (Державний університет Огайо, США); **Н. М. Лисиця** – доктор соціологічних наук, професор (Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця, Україна); **Мішель Маффесолі** – габілітований доктор у галузі соціології, професор (Університет Сорбонна, Франція); **В. В. Меньшиков** – доктор соціологічних наук, професор (Даугавпільський університет, Латвія); **К. Г. Михайлова** – доктор соціологічних наук, професор (Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія», Україна); **О. Ю. Панфілов** – доктор філософських наук, професор (НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **В. Л. Погрібня** – доктор соціологічних наук, професор (НЮУ ім. Ярослава Мудрого, Україна); **В. І. Подшивалкіна** – доктор соціологічних наук, професор (Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Україна); **О. А. Філіппова** – кандидат соціологічних наук, доцент (Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, Україна); **Хабібул Хак Хондкер** – доктор наук у галузі соціології, професор (Університет ім. шейха Засда, ОАЕ)

Збірник наукових праць «Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого».

Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія зареєстрований як наукове фахове видання, категорія «Б» (наказ Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 № 886).

Збірник наукових праць зареєстровано та проіндексовано у Google Scholar і таких міжнародних наукометричних баз: Index Copernicus International (Польща), Academic Research Index (Японія), Information Matrix for the Analysis of Journals (Іспанія), EBSCO Publisher (CША), WorldCat (CША), Scientific Indexing Services (CША), Science Impact Factor (Австралія), International Innovative Journal Impact Factor (Індія), Cosmos Impact Factor (Німеччина), Bielefeld Academic Search Engine (Німеччина), а також баз даних «Наукова періодика України» та «Бібліометрика української науки» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

**Адреса редакції:** Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна. Тел.: 704-92-38, 704-92-84; e-mail: kafedra\_filosofy@ukr.net, kafedrasoc@ukr.net; сайт: http://fil.nlu.edu.ua

*The issue is recommended for publication and for distribution via the Internet by the Academic Council of Yaroslav Mudryi National Law University (the protocol No. № 1 of 07.09.2023)*

**The Bulletin** of Yaroslav Mudryi National Law University. Series: philosophy, philosophy of law, political science, sociology : The collection of scientific papers / Editorial board: O. Danilyan (Ed.-in-Ch.), et al. – Kharkiv : Pravo, Pravo, 2023. – Issue No. 3 (58). – 210 p.

*Founder* – Yaroslav Mudryi National Law University (YMNLU), Ukraine

## EDITORIAL BOARD:

**Oleg Danilyan** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (*Editor-in-Chief*, YMNLU); **Mykhailo Trebin** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (*Deputy Editor-in-Chief*, YMNLU); **Olexander Dzoban** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (*Deputy Editor-in-Chief*, YMNLU); **Yuriy Kalinovskiy** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (*Deputy Editor-in-Chief*, YMNLU); **Editorial Board members majoring in philosophy**: **Olena Aleksandrova** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (Borys Hrinchenko University of Kyiv, Ukraine); **Diego Felipe Arbeláez-Campillo** – Doctor of Philosophy, Prof. (University of the Amazon, Colombia); **Magda Julissa Rojas-Bahamón** – Doctor of Philosophy, Associate Prof. (Surcolombian University, Colombia); **Alex Véliz Burgos** – Doctor of Philosophy (University of Los Lagos, Chile); **Bogdan Buyak** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, Ukraine); **Milica Vienažindienė** – Doctor of Philosophy, Associate Prof. (Vytautas the Great University, Lithuania); **Jolita Greblikaite** – Doctor of Philosophy, Associate Prof. (Vytautas the Great University, Lithuania); **Vira Dodonova** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (Borys Hrinchenko University of Kyiv, Ukraine); **Inna Kovalenko** – Ph.D. in Philosophy, Associate Prof. (*Managing Editor*, YMNLU); **Svitlana Kutsepal** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (YMNLU); **Juan Guillermo Mansilla-Sepulveda** – Doctor of Philosophy and Literature (Temuco Catholic University, Chile); **Bjarne Melkevik** – Doctor of Law, Prof. (Laval University, Canada); **Olexander Polishchuk** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (Khmelnitsky Humanitarian and Pedagogical Academy, Ukraine); **Eduardo R. Saguier** – Doctor of Philosophy (CONICET, Argentina); **Vilma Tamuliene** – Doctor of Philosophy, Associate Prof. (Gediminas Vilnius Technical University, Lithuania); **Olena Yurkevych** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (YMNLU); **Editorial Board members majoring in political science**: **Jorge Jesus Villasmil Espinoza** – Doctor of Political Science, Prof. (University of Zulia, Venezuela); **Jordan Gans-Morse** – Ph.D. in Political Science, Associate Prof. (Northwestern University, USA); **Arkadiusz Żukowski** – Dr. Habil. (Political Science), Full Professor (University of Warmia and Mazury, Poland); **Vitalii Kryvoshein** – Doctor of Political Sciences, Prof. (Oles Honchar Dnipro National University, Ukraine); **Halyna Kuts** – Doctor of Political Sciences, Prof. (H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine); **Yagil Levy** – Ph.D. in Political Science, Full Prof. (Open University of Israel, Israel); **Jason Royce Lindsey** – Ph.D. in Political Science, Prof. (St. Cloud State University, USA); **Lucian Leustean** – Ph.D. in Political Science (Aston University, United Kingdom); **Iryna Matsyshyna** – Ph.D. in Political Sciences, Associate Prof. (Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine); **Tetiana Nahorniak** – Doctor of Political Sciences, Prof. (Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine); **Reyber Parra** – Doctor of Humanities, Prof. (University of Zulia, Venezuela); **Nicolai Petro** – Ph.D. in Political Science, Prof. (University of Rhode Island, USA); **Ihor Polishchuk** – Doctor of Political Sciences, Prof. (YMNLU, Ukraine); **Serhiy Rymarenko** – Doctor of Political Sciences, Prof. (I. F. Kurash Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine); **Oleksandr Romaniuk** – Doctor of Political Sciences, Prof. (Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine); **Volodymyr Smolianiuk** – Doctor of Political Sciences, Prof. (Yevheniy Bereznyak Military Diplomatic Academy, Ukraine); **Oktay F. Tanrisever** – Ph.D. in Political Science, Prof. (Middle East Technical University, Turkey); **Oleksandr Shevchuk** – Doctor of Political Sciences, Prof. (Petro Mohyla Black Sea State University, Ukraine); **Stephan De Spiegeleire** – Ph.D. in Political Science, principal scientist (The Hague Centre for Strategic Studies, Netherlands); **Editorial Board members majoring in sociology**: **Eduard Afonin** – Doctor of Sociological Sciences, Prof. (Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine); **Liudmyla Herasina** – Doctor of Sociological Sciences, Prof. (YMNLU, Ukraine); **Anthony Gary Dworkin** – Ph.D. in Sociology, Prof. (University of Houston, USA); **Halyna Klimova** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (YMNLU, Ukraine); **Marianna Klochko** – Ph.D. in Sociology, Prof. (Ohio State University, USA); **Nadiia Lysytsia** – Doctor of Sociological Sciences, Prof. (Semen Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine); **Michel Maffesoli** – Dr. Habil. (Sociological Sciences), Prof. (Sorbonne, France); **Vladimirs Mensikovs** – Doctor of Sociological Sciences, Prof. (Daugavpils University, Latvia); **Kateryna Mykhailova** – Doctor of Sociological Sciences, Prof. (Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy», Ukraine); **Oleksandr Panfilov** – Doctor of Philosophical Sciences, Prof. (YMNLU, Ukraine); **Viktoriia Pohribna** – Doctor of Sociological Sciences, Prof. (YMNLU, Ukraine); **Valentyna Podshyvalkina** – Doctor of Sociological Sciences, Prof. (Odessa I. I. Mechnikov National University, Ukraine); **Olha Filipova** – Ph.D. in Sociological Sciences, Associate Prof. (V. N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine); **Habibul Haque Khondker** – Ph.D. in Sociology, Prof. (Zayed University, Abu Dhabi, UAE).

Collection of scientific papers «“The Bulletin of Yaroslav Mudryi National Law University”. Series: philosophy, philosophy of law, political science, sociology» is registered as a scientific professional publication, category «B» (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine of 02.07.2020 No. 886).

The collection of scientific papers is registered and indexed in Google Scholar, the international scientometric databases: Index Copernicus International (Poland), Academic Research Index (Japan), Information Matrix for the Analysis of Journals (Spain), EBSCO Publisher (USA), WorldCat (USA), Scientific Indexing Services (USA), Science Impact Factor (Australia), International Innovative Journal Impact Factor (India), Cosmos Impact Factor (Germany), Bielefeld Academic Search Engine (Germany) as well as databases «Scientific Periodicals of Ukraine» and «Bibliometrics of Ukrainian Science» of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine et al.

**Address of the editorial team:** Yaroslav Mudryi National Law University, 77, Pushkinska St., Kharkiv, 61024, Ukraine.  
Tel.: (057) 704-92-38, (057) 704-92-84; e-mail: kafedra\_filosofy@ukr.net, kafedrasoc@ukr.net; website: <http://fil.nlu.edu.ua>

## ЗМІСТ

### Філософія

*ДАНИЛЬЯН О. Г., ДЗЬОБАНЬ О. П.*

Права і свободи людини: інформаційний вимір ..... 6

*КАЛИНОВСЬКИЙ Ю. Ю., ЖДАНЕНКО С. Б.*

Роль цивілізаційно-ціннісних наративів у глобальному  
інформаційному протиборстві ..... 23

*МЕЛЯКОВА Ю. В., КОВАЛЕНКО І. І., КАЛЬНИЦЬКИЙ Е. А.*

Досвід збитку свідка та суд як простір співпричетності ..... 38

*ТРИНЯК М. В., РУДЕНКО С. О.*

Феномен множинної ідентичності в контексті парадигмального повороту  
від інструментальної до комунікативної раціональності ..... 58

*ЛУГОВА М. С.*

Філософське розуміння феномена дитинства у творчості Г. С. Сковороди ..... 73

*АРЕФ'ЄВА А. Ю.*

Синтез мистецтв у творах Павла Флоренського як засада дескрипції  
сценічного синтезу в культурі ХХ століття ..... 84

*КОРОСТИЛЬОВ Г. Л.*

Генеza принципів управління військовою справою в домодерний період:  
філософсько-компаративістський аналіз ..... 92

### Політологія

*ПОЛИЩУК І. О., ПАНКОВ В. В.*

Геополітичне позиціонування України в контексті розвитку сучасних  
міжнародних відносин ..... 108

*ГАЙДАНКА Є. І.*

«Якість» демократії в Польщі в оцінці емпіричних моніторингів ..... 117

*ДРАНЧУК І. М.*

Політичні цінності як аксіологічні засади функціонування суспільства й держави .... 129

*СОЛОВ'ЙОВА Е. Е.*

Світові центри сили в Центральній Азії та їх вплив на зовнішню стратегію  
Туреччини в регіоні ..... 138

*ФЕДОТЕНКО К. А.*

«Інформаційна війна» та «інформаційний фронт»: наукове осмислення понять ..... 157

### Соціологія

*ПОГРІБНА В. Л., ПІДКУРКОВА І. В.*

Дистанційна освіта в умовах системної кризи: нові виклики та нові можливості ..... 171

*ТОПАЛОВА С. О.*

Медіаграмотність для громадянської компетентності: позитивний досвід Ізраїлю ..... 188

НАШІ АВТОРИ ..... 200

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК ..... 202

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У ЗБІРНИКУ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

«“ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО”. СЕРІЯ: ФІЛОСОФІЯ, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА,

ПОЛІТОЛОГІЯ, СОЦІОЛОГІЯ» ..... 203

## CONTENTS

### Philosophy

|                                                                                                                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <i>DANILYAN O. G., DZOBAN O. P.</i><br>Human rights and freedoms: informational dimension.....                                                                                    | 6  |
| <i>KALYNOVSKIY YU. YU., ZHDANENKO S. B.</i><br>The role of civilization-value narratives in global information warfare .....                                                      | 23 |
| <i>MELIAKOVA Y. V., KOVALENKO I. I., KALNYTSKIY E. A.</i><br>Witness damage experience and court as a space of complicity .....                                                   | 38 |
| <i>TRYNYAK M. V., RUDENKO S. O.</i><br>The phenomenon of multiple identities in the context of a paradigm turn<br>from instrumental to communicative rationality .....            | 58 |
| <i>LUHOVA M. S.</i><br>Philosophical description of the phenomenon of the childhood in the work<br>of H. S. Skovoroda .....                                                       | 73 |
| <i>AREFIEVA A. YU.</i><br>The synthesis of the arts in the works of Paul Florensky as the basis of the<br>description of stage synthesis in the culture of the 20th century ..... | 84 |
| <i>KOROSTYLOV H. L.</i><br>Genesis of the military management principles in the pre-modern period:<br>philosophical-comparative analysis .....                                    | 92 |

### Political Science

|                                                                                                                                                        |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>POLISHCHUK I. O., PANKOV V. V.</i><br>Geopolitical position of Ukraine in the context of the development of modern<br>international relations ..... | 108 |
| <i>HAYDANKA Y. I.</i><br>«Quality» of polish democracy in empirical monitoring .....                                                                   | 117 |
| <i>DRANCHUK I. M.</i><br>Political values as axiological basis of the functioning of society and the state .....                                       | 129 |
| <i>SOLOVIOVA E. E.</i><br>World power centers in Central Asia and their influence on Turkey's foreign strategy<br>in the region .....                  | 138 |
| <i>FEDOTENKO K. A.</i><br>A phenomenological study of the relationship between the categories<br>«information war» and «information front» .....       | 157 |

### Sociology

|                                                                                                                                                                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>POHRIBNA V. L., PIDKURKOVA I. V.</i><br>Distance education in the conditions of systemic crisis: new challenges and new<br>opportunities .....                                                                        | 171 |
| <i>TOPALOVA S. O.</i><br>Media literacy for civil competence: the positive experience of Israel .....                                                                                                                    | 188 |
| OUR AUTHORS .....                                                                                                                                                                                                        | 200 |
| AUTHOR INDEX .....                                                                                                                                                                                                       | 202 |
| REQUIREMENTS TO REGISTRATION OF ARTICLES IN THE COLLECTION<br>OF SCIENTIFIC PAPERS «“THE BULLETIN OF YAROSLAV MUDRYI NATIONAL<br>LAW UNIVERSITY”. SERIES: PHILOSOPHY, PHILOSOPHY OF LAW, POLITOLOGY,<br>SOCIOLOGY» ..... | 203 |

Відповідальна за випуск *І. І. Коваленко*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації  
КВ № 23523-13363 ПР від 24.05.2018

Підписано до друку 15.09.2023.  
Формат 70×100/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.  
Ум. друк. арк. 16,9. Обл.-вид. арк. 14. Тираж 100 прим.  
Вид. № 3208

Адреса редакції:  
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,  
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна  
Тел.: (057) 704-92-38, (057) 704-92-84  
E-mail: kafedra-filosofy@ukr.net, kafedrasoc@ukr.net

Видавець – видавництво «Право» Національної академії правових наук України  
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,  
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна  
E-mail для авторів: [verstka@pravo-izdat.com.ua](mailto:verstka@pravo-izdat.com.ua)  
E-mail для замовлень: [sales@pravo-izdat.com.ua](mailto:sales@pravo-izdat.com.ua)  
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи  
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів  
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлювач – ТОВ «ПРОМАРТ»,  
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна  
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи  
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів  
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017